

Jaarverslag 2018

van de rekenkamercommissie

Alphen aan den Rijn

Voorwoord

Graag bied ik u hierbij het jaarverslag 2018 van de Rekenkamercommissie van Alphen aan den Rijn aan. In dit document geven we een overzicht van onze activiteiten en uitgaven in 2018.

Het was een bewogen jaar met een nieuwe samenstelling van de gemeenteraad en een nieuw College van B&W. Ook de Rekenkamercommissie kende een groot aantal wisselingen. Drie gewaardeerde leden namen afscheid na veel jaren van grote inzet voor de commissie. Op deze plek wil ik hen daarvoor bedanken. Ook de voorzittershamer wisselde van hand. Hier spreek ik de wens uit dat ik deze net zo bedreven als Guusje Schreven zal hanteren.

In dit verslag blikken wij terug op een drietal onderzoeken. Dat betreft het onderzoek naar Jeugdzorg en de wegwijzers over duurzaamheid, woningbouw en de sociale agenda. Daarnaast zijn wij in september begonnen naar een onderzoek over een passend woningaanbod. Dat zal in de eerste helft van 2019 gereed zijn.

Met een (deels) vernieuwde commissie gaan wij het komend jaar met veel enthousiasme en inspiratie van start. Wij hebben de wens uitgesproken dat wij in de komende jaren de gemeenteraad als betrokken en onafhankelijk adviseur willen dienen. Dat doen wij door gedegen onderzoeken aan te bieden, op een moment dat de gemeenteraad er het meest aan heeft, met aanbevelingen die toegesneden zijn op de Alphense praktijk.

In de komende periode kijken wij uit naar de kennismaking met de gemeenteraad en de fracties daarbinnen. Wij zullen deze kennismaking ook gebruiken om onderzoeksonderwerpen voor de periode 2019-2020 op te halen.

Ten slotte wil ik hier de raad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie danken voor de positieve wijze waarop zij afgelopen jaar meewerkten aan onze onderzoeken. Graag kijk ik uit naar het vervolg in deze samenwerking.

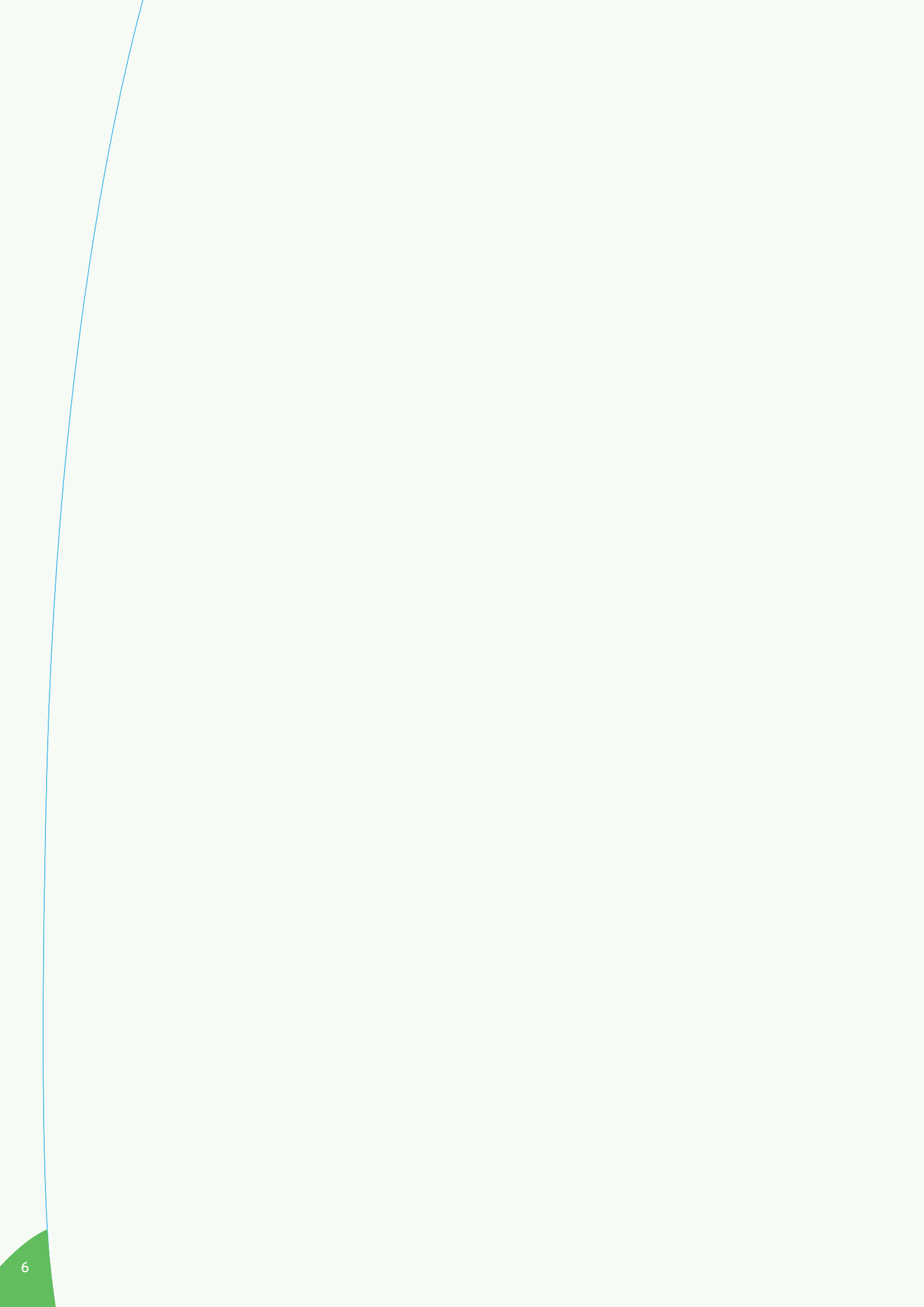
Boudewijn Steur

Voorzitter Rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn

Inhoud

	Voorwoord	3
1	Inleiding	7
2	Wat doet de rekenkamercommissie?	7
	Hoe kiezen we onderwerpen voor onderzoek?	7
	Samenstelling rekenkamercommissie	9
3	Communicatie 2018	11
	Afstemming met raad	11
	Afstemming met auditcommissie	11
	Afstemming met het college van B&W en de ambtelijke organisatie	11
	Regio	11
	Nederlandse Vereniging voor Rekenkamer en Rekenkamercommissies (NVRK)	11
	Website	11
4	Onderzoeken 2018	13
	Jeugdzorg	13
	Woningaanbod	14
5	Financiële verantwoording 2018	15

1 | Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2018 van de rekenkamercommissie van de gemeente Alphen aan den Rijn.

2 | Wat doet de rekenkamercommissie?

Wij ondersteunen de gemeenteraad met onafhankelijk onderzoek. Leren en verbeteren staan daarbij centraal. Wij willen met onze onderzoeken inzicht verschaffen in zowel de activiteiten als de prestaties en de resultaten van de gemeente. Waar nodig doen we aanbevelingen.

Hoe kiezen we onderwerpen voor onderzoek?

De rekenkamercommissie is onafhankelijk. De gemeenteraad, het college en de inwoners kunnen onderzoeksonderwerpen aandragen. Wij vinden het belangrijk om met de raad mogelijke onderzoeksonderwerpen te bespreken. Vervolgens bepalen we zelfstandig wat we onderzoeken en hoe we dat doen.

Voor de selectie van onderwerpen hanteren wij de volgende criteria:

Toegevoegde waarde	<p>De rekenkamercommissie wil leer- en verbeterprocessen stimuleren en aanbevelingen doen waardoor de gemeente Alphen aan den Rijn in het belang van de inwoners effectiever en efficiënter kan werken.</p> <p>Het onderzoek levert daartoe toegankelijke, bruikbare en actuele informatie op waarover in deze vorm niet wordt beschikt en waarmee de raad en het college het functioneren van de gemeente kunnen verbeteren.</p>
Maatschappelijk belang	<p>Het betreft een onderwerp dat het actuele of toekomstige functioneren van de samenleving als geheel sterk raakt (voorbeelden: veiligheid, goede en betaalbare huisvesting) of belangen van omvangrijke of bepaalde doelgroepen (bijv. sociaal zwakkeren).</p>
Financieel belang	<p>Het betreft een onderwerp of een beleidsterrein waar de gemeente geld aan uitgeeft en financiële risico's kan lopen.</p>
Mate van risico voor doeltreffendheid en/of doelmatigheid	<p>De mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan over de resultaten die met het gevoerde beleid worden bereikt en/of de mate waarin rond het onderwerp twijfels bestaan of de middelen op een goede wijze worden ingezet in relatie tot de gewenste resultaten.</p>
Variatie	<p>De rekenkamercommissie streeft naar variatie in onderzochte onderwerpen (spreiding over beleidsterreinen) en onderzoekvormen.</p>

In verband met het criterium 'toegevoegde waarde' proberen wij de onderzoeken zó in de tijd te programmeren dat deze goed aansluiten bij de discussies en/of besluitvorming in de raad. Verder streven wij naar een spreiding van de onderzoeken over het jaar zodat aan alle onderwerpen evenwichtige aandacht geschonken kan worden.

Het streven is om vóór 1 december voorafgaand aan het onderzoekjaar met de auditcommissie en het college te overleggen over hun voorgenomen onderzoeken.

Samenstelling rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestond op 1 januari 2018 uit de volgende vijf leden:

- de heer drs. M. (Mohammed) Essafi MA (op 26-3-2015 benoemd voor 4 jaar)
- de heer mr. drs. E. (Eelco) Huijsing, penningmeester (op 26-3-2015 benoemd voor 3 jaar).
Op 1 april 2018 herbenoemd tot 1 april 2022;
- mevrouw drs. G. (Guusje) Schreven, voorzitter (op 26-3-2015 benoemd voor 5 jaar)
- mevrouw M. (Marlou) Slaghuis MSc MA (op 26-3-2015 benoemd voor 3 jaar).
Op 1 april 2018 herbenoemd tot 1 april 2022
- de heer drs. V.P. (Vincent) van Stipdonk, vicevoorzitter (op 26-3-2015 benoemd voor 4 jaar)

In 2018 hebben de nodige wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling. Mevrouw Schreven heeft haar functie als voorzitter neergelegd en gaat door als lid van de rekenkamercommissie voor de haar resterende periode. Daarnaast hebben de heren Essafi en van Stipdonk en mevrouw Slaghuis om diverse redenen ontslag genomen.

Na een sollicitatieprocedure is de samenstelling van de rekenkamercommissie met ingang van 13 december 2018 als volgt:

- Mw. Drs. S. (Saskia) Hage (Op 13 december 2018 benoemd voor 4 jaar tot 13 december 2022);
- de heer mr. drs. E. (Eelco) Huijsing, penningmeester (op 26 maart 2015 benoemd voor 3 jaar).
Op 1 april 2018 herbenoemd tot 1 april 2022;
- Mevrouw drs. G. (Guusje) Schreven (op 26 maart 2015 benoemd voor 5 jaar tot 1 april 2020);
- dhr. drs. B. (Boudewijn) Steur (Op 13 december 2018 benoemd voor 4 jaar tot 13 december 2022),
voorzitter:
- vacature

3 | Communicatie 2018

Afstemming met raad

De rekenkamercommissie is onafhankelijk in haar onderzoeken en de keuze van onderzoeksonderwerpen. Wij vinden het belangrijk om voor mogelijke onderzoeksonderwerpen te overleggen met de raad. Tijdens een druk bezochte informatiemarkt op 24 mei 2018 hebben de nieuwe raads- en commissieleden kennis kunnen maken met de rekenkamercommissie en hebben zij middels een enquêteformulier aan kunnen geven wat zij graag zouden willen dat de rekenkamercommissie zou onderzoeken en hoe de Rekenkamercommissie succesvoller en effectiever gemaakt kan worden. De input uit de formulieren neemt de rekenkamercommissie mee bij het opstellen van het onderzoeksprogramma voor 2019.

Afstemming met auditcommissie

In 2018 hebben wij enkele malen met de auditcommissie overlegd over de voorgenomen onderzoeken en de voortgang van onderzoeken.

Afstemming met het college van B&W en de ambtelijke organisatie

Wanneer wij van plan zijn een onderzoek te doen, hebben wij hier vooraf contact over met de gemeentesecretaris. Dit heeft als doel om het onderzoek aan te kondigen en te vernemen wie de behandelend ambtenaar is. Daarna hebben de begeleiders van het onderzoek vanuit de rekenkamercommissie een gesprek met de gemeentesecretaris en de behandelend ambtenaar om een beeld te krijgen van de timing en focus van het onderzoek en om na te gaan of er relevante ontwikkelingen, evaluaties en/of onderzoeken zijn. Bij de daadwerkelijke start is er een startgesprek met de rekenkamercommissie, de onderzoekers, de behandelend ambtenaar en eventueel ook de betrokken wethouder.

Regio

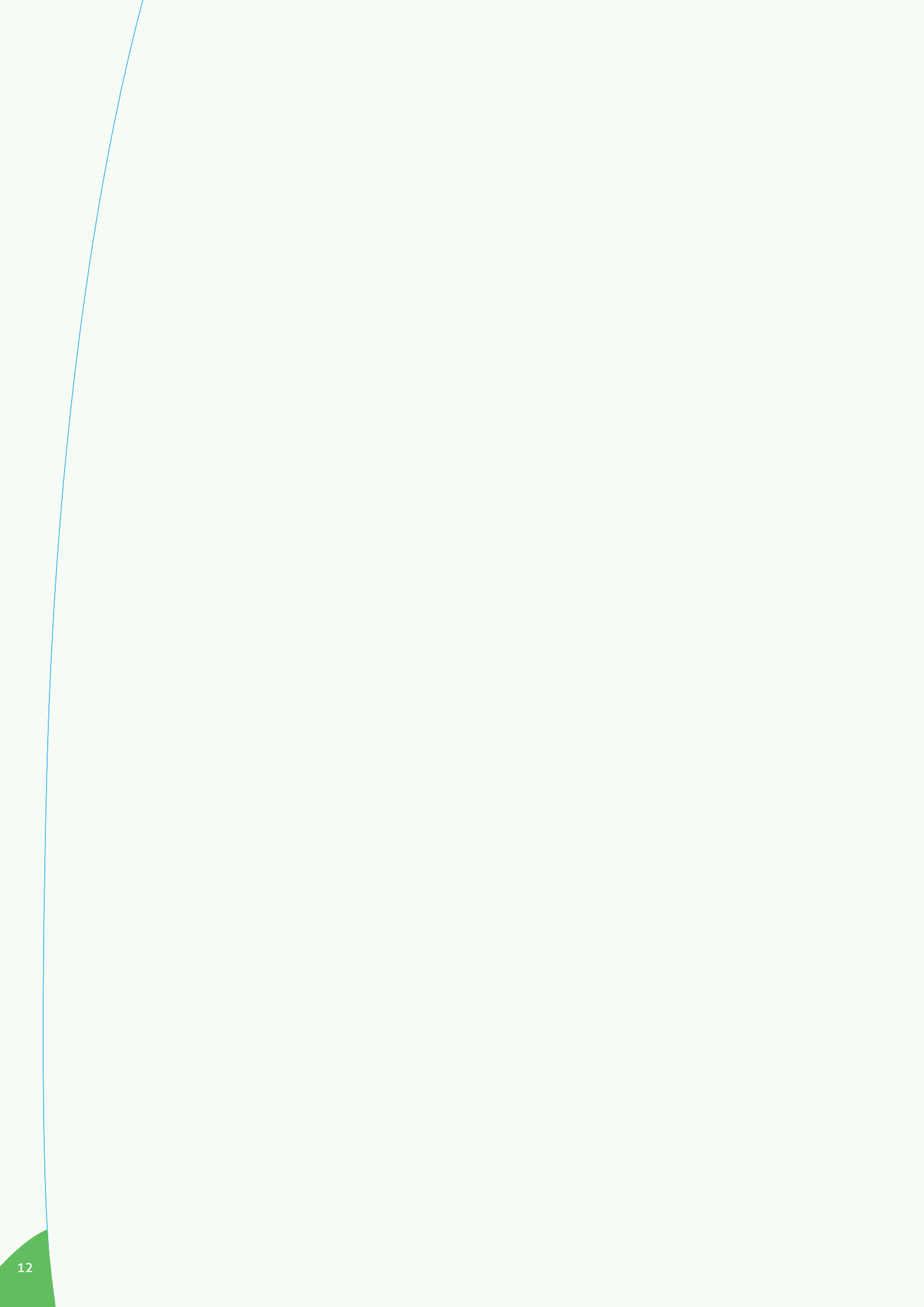
Wij nemen deel aan het overleg van rekenkamer(commissie)s in de regio Holland Rijnland. De samenwerking is gericht op uitwisseling van ervaring, het gemeenschappelijk (doen) verrichten van onderzoek en het uitwisselen en vergelijken van bevindingen. In 2018 kwamen we één keer bijeen. In deze bijeenkomst bespraken wij de lopende en voorgenomen onderzoeken. Tussendoor informeren wij elkaar over onderzoekszaken.

Nederlandse Vereniging voor Rekenkamer en Rekenkamercommissies (NVRK)

De Rekenkamercommissie is lid van de NVRK. Een vertegenwoordiging van onze rekenkamercommissie nam deel aan het jaarcongres van de NVRK.

Website

De rekenkamercommissie heeft een eigen pagina op de website van de gemeente Alphen aan den Rijn. Hier staat beschreven waar de rekenkamercommissie voor staat en wat de samenstelling is. Tevens worden op die pagina de lopende onderzoeken en publicaties (onderzoeken, jaarplannen en jaarverslagen) gepresenteerd.

4 | Onderzoeken 2018

In 2018 hebben we de volgende onderzoeken afgerond en gestart:

1. Wegwijzers
2. Onderzoek jeugdzorg
3. Woningaanbod

Hieronder beschrijven wij wat deze onderzoeken hebben opgeleverd.

Jeugdzorg

De gemeente Alphen aan den Rijn is net als de rest van de gemeenten in Nederland sinds 1 januari 2015 bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor het sociaal domein. Eén van de decentralisaties betreft de Jeugdwet.

Met ingang van 1 januari 2017 wilde de gemeente Alphen aan den Rijn nieuwe contracten voor twee jaar afsluiten met aanbieders van jeugdzorg. Om dit zorgvuldig te kunnen doen, is de gemeente Alphen aan den Rijn (samen met Kaag en Braassem) dat jaar gestart met de voorbereidingen van de inkoop van deze contracten. Echter, al vóór de gunning heeft één van de inschrijvers een kort geding gestart. Gevolg hiervan is dat wij het onderzoek rondom jeugdzorg hebben moeten opschorten in verband met de uitspraak van de voorzieningenrechter en het hoger beroep dat inzake de aanbesteding van de jeugdzorg per 1 januari 2017. Na de uitspraak van de voorzieningenrechter is het onderzoek rondom de transitie jeugdzorg in september 2017 weer opgepakt.

Het doel was een nulmeting, het in kaart brengen van de huidige (feitelijke) situatie op het gebied van jeugdzorg.

In dit onderzoek stonden drie hoofdvragen centraal:

1. Wat is in de tweede helft van 2017 de gang van zaken van de door de gemeente Alphen aan den Rijn beoogde transformatie van de jeugdzorg vanuit zowel het perspectief van professionals als van klanten, en wat zijn op basis hiervan de mogelijke verbeterpunten die van belang zijn voor de gemeente en de nieuw te contracteren aanbieder?
2. In welke mate sluit de aanbesteding van de jeugdhulp voor 2018 en later aan bij de inhoudelijke kaders van het Alphenese jeugdzorgbeleid?
3. Hoe kan de voortgang in de transformatie van het Alphenese jeugdzorgbeleid de komende jaren worden gemonitord?

Op basis van een documentenanalyse, benchmark CBS gegevens, (groeps)interviews met klanten en professionals en een online vragenlijst onder professionals zijn de onderzoeksvragen beantwoord. Eén van de belangrijkste conclusies van dit onderzoek was dat de door de gemeente beoogde transformatie hapert, ondanks de grote en belangrijke veranderingen die gerealiseerd zijn in het jeugdstelsel. Daarnaast is het tijdpad van gewenste omslag naar lichtere hulpvorm ambitieus en heeft de gemeente heeft (nog) geen sturingsindicatoren

Naar aanleiding van deze conclusies heeft de rekenkamercommissie vijf aanbevelingen gedaan ter verbetering van de beleid en uitvoering. De eerste vier aanbevelingen zijn aan de gemeente gericht en betreffen met name procesmatige zaken rond het jeugdhulpbeleid. Aanbeveling vijf is gericht aan de gemeente en aan het consortium *GO voor jeugd!*, aan wie de opdracht voor uitvoering van de jeugdhulp is gegund.

Het onderzoek is in 2017 gestart en in juni 2018 heeft de Rekenkamercommissie het rapport aan de griffier aangeboden. Het rapport is op 5 juli 2018 in een informatiemarkt gepresenteerd en op 6 september 2018 in de Commissie Sociaal en Maatschappelijk Domein (SMD) behandeld en in de raad van 27 september 2018.

Wegwijzers

De rekenkamercommissie is in 2017 gestart met het opstellen van Wegwijzers over drie belangrijke onderwerpen: duurzaamheid, woningbouw en de sociale agenda. In woord en beeld wordt de raad in compacte documenten wegwijs gemaakt in deze beleidsthema's. Met deze Wegwijzers wilde de rekenkamercommissie de raad op deze onderwerpen op weg helpen met cijfers en feiten, beschrijving van uitdagingen voor de gemeente Alphen aan den Rijn en met suggesties voor vragen die de raad aan de orde kan hebben. Het zijn aanknopingspunten voor de onderlinge discussie in de raad en voor de dialoog van de raad met het college.

De rekenkamercommissie heeft de wegwijzers in april 2018 aangeboden aan de raad.

Woningaanbod

In september 2018 is de rekenkamercommissie gestart met een onderzoek naar de situatie op de woningmarkt in Alphen aan den Rijn en de instrumenten die de gemeenteraad kan gebruiken om hier invloed op uit te oefenen. De Rekenkamer van de gemeente Amsterdam heeft een intensief grootschalig onderzoek gedaan naar het evenwicht op de woningmarkt aldaar¹. Onderdeel hiervan was het onderzoek naar de instrumenten van de gemeente om er toe bij te dragen dat een passend woningaanbod tot stand wordt gebracht voor specifieke doelgroepen. De rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn heeft bekeken of het door de rekenkamer Amsterdam gevonden instrumentarium ook (deels) toe te passen is in Alphen aan den Rijn.

Het onderzoek zal in de eerste helft van 2019 aan de raad worden aangeboden.

---

1 'Evenwichtig woningaanbod' Rekenkamer Metropool Amsterdam 17 december 2017

5 | Financiële verantwoording 2018

	Budget rekenkamercommissie 2017 (in euro's)	Budget rekenkamercommissie 2018 (in euro's)
Beschikbaar	103.057,00	103.057,00
Presentiegelden	25.200,00	21.200,00
Reiskosten	1.085,77	399,26
Diverse kosten		
Catering	1.245,04	240,09
Vereniging van lokale rekenkamers (contributie, congreskosten)	870,00	895,00
Representatiekosten incl. vacature	0	650,83
Drukwerk	1.935,00	1.530,30
Onderzoekskosten		
Social Return on Investment	9.800,00	n.v.t.
Wegwijzers	9.900,00	12.650,00
Jeugdzorg	12.984,00	19.556,00
Nieuw en Anders	9.108,00	n.v.t.
Woningaanbod	n.v.t.	24.637,00
TOTAAL UITGAVEN	72.127,00	81.758,48

Contact met Gemeente Alphen aan den Rijn

Bezoekadres

Stadhuisplein 1 2405 SH Alphen aan den Rijn

Postadres

Postbus 13 2400 AA Alphen aan den Rijn

Telefoon

+31(0) 172 465352

Website

<https://www.alphenaandenrijn.nl/Raad/Commissies/Rekenkamercommissie>

Mail

rekenkamercommissie@alphenaandenrijn.nl